

Универзитет у Београду
Филозофски факултет
Одељење за психологију
01/2 бр: сл.
Београд, 12.9.2019.

Правила академског понашања студената и наставника на
Одељењу за психологију

Овај текст написан је са намером да подсети студенте психологије на правила академског понашања која регулишу њихова права и обавезе.

Да бисте били успешан студент и знали која су ваша права и обавезе, треба да се информишете. Прочитајте пажљиво Статут Филозофског факултета и Документ о правилима студирања (документе можете у целости преузети са http://www.f.bg.ac.rs/pravna_akta). Такође, пратите информације на сајту факултета (www.f.bg.ac.rs), одељенском форуму (<http://moodle.f.bg.ac.rs/course/enrol.php?id=170>) и Moodle страници предмета (<http://moodle.f.bg.ac.rs>). Важно је да будете упознати са овим правилима, јер недовољна информисаност није прихватљиво оправдање за непридржавање правила.

Право студената је да траже поштовање правила рада и својих права. У случају њиховог кршења, можете се, писмено или усмено, лично или преко студентских представника, обратити предметном наставнику, Управнику одељења за психологију, Одељењу за психологију, или Продекану за наставу. Уколико нам не скренете пажњу на евентуална кршења студентских права, она могу остати препозната и у том случају се лоша пракса неће кориговати – не устручавајте се да то урадите.

Понашање на настави

Професори су дужни да држе наставу у предвиђеним терминима, а о отказивању предавања и вежби морају благовремено да обавесте студенте.

Студенти не треба да кашњењем на предавања/вежбе и изласцима пре завршетка часа ометају наставу. Мобилне телефоне и покретне рачунаре за време трајања наставе можете користити само у наставне сврхе.

Молимо да за свако аудио и видео снимање наставе обезбедите одобрење оних које снимате.

Понашање на испиту

Подразумева се да се као академски грађани придржавате следећих принципа:

- непреписивање на испиту,
- искључиво индивидуални рад на испиту
- без недозвољених средстава («пушкице», «бубице», мобилни телефони),
- тестови са испита се не износе без консултације са наставником.

За кршење ових правила предвиђене су дисциплинске мере експлициране у

Универзитетском правилнику о дисциплинској одговорности студената:

<https://www.bg.ac.rs/files/sr/univerzitet/univ-propisi/PravilnikDisciplinskaOdgovornostStudenata2016.pdf>

После писмених испита и колоквијума, имате право на увид у своје радове и начин на који су оцењивани.

Правила савремене академске комуникације

Наставници морају да буду доступни у време предвиђено за пријем студената, а евентуални изостанак треба благовремено да најаве и надокнаде у другом термину.

Осавременењен начин студирања и нови видови комуникације довели су до неформалнијег односа између студената и професора и веће доступности професора. Понекад се, међутим, губи из вида потреба да се очува форма комуникације студената са наставницима.

При обраћању наставном особљу, нарочито у писаној комуникацији, поштујте основна правила пристојног обраћања, као и правописна и граматичка правила српског језика. Насловите предмет поруке у пољу „subject“, представите се и наведите разлог свог обраћања, а затим образложите. Што садржај ваше поруке буде јаснији и питање боље дефинисано, брже ћете добити одговор.

Избегавајте да постављате питања на која одговори већ постоје на интернет сајту Факултета, форуму, Моодле страници предмета, и на која је више пута одговорано током предавања.

Не устручавајте се да потражите помоћ и смернице када год су вам потребне, користите време које вам је намењено (консултације и сл.) да разјасните своје недоумице, али поштујте време које вам професори посвећују.

Студент као испитаник у истраживањима

Истраживања у којима студенти учествују изводе наставници и сарадници Одељења за психологију, истраживачи и сарадници Института за психологију, као и студенти докторских, мастер и основних студија. Сврха оваквих истраживања је двојака: научна и дидактичка. Дидактичка се односи на упознавање и учење студената како изгледају различите форме прикупљања података у истраживањима, као и да искусствено упознају свој будући позив. Имајући у виду да ћете и сами имати испитанике у својим истраживањима, важно је да искусите како изгледа бити испитаник у психолошком испитивању и да разумете процес прикупљања података. Учешће је дефинисано наставним планом појединачног курса и студенти за ову наставну активност добијају поене за предиспитне обавезе, а који доприносе њиховој крајњој оцени.

Постоје основне етичке норме које морају да буду поштоване без обзира на то ко и у које сврхе обавља истраживање.

Сагласност о информисаности. За учешће у истраживањима, студент треба да потпише сагласност за учешће у истраживању. Имајући у виду број истраживања у току једне школске године, на почетку године се потписује сагласност за учешће за ту школску годину. Наравно, задржава право да из оправданих разлога одбије или пропусти учешће у појединачним експериментима.

Повратна информација о учешћу. Истраживач је у обавези да испитанике упозна са процедуром и сврхом испитивања, а по прикупљању података, и са добијеним резултатима, макар у форми обавештења где и када ће бити приказани или објављени резултати.

Гаранције анонимности. При објављивању и презентовању резултата истраживања, анонимност и студента–испитаника морају бити потпуно загарантоване. Било који податак који може довести студента у везу са његовим или њеним резултатима не сме бити доступан трећим лицима, већ само истраживачу који спроводи истраживање. Истраживач је дужан да поштује приватност студента, као и сваког другог испитаника. Студентима се може омогућити формирање јединствене шифре под којом ће учествовати у истраживањима.

Могућност да се одустане од учешћа у истраживању. Студенти при испитивању не смеју да буду доведени у непријатне и nelaгодне ситуације. Уколико се осетите nelaгодно, можете у сваком тренутку прекинути поступак испитивања, за шта нећете сносити последице у смислу ниже оцене, мањег броја поена на предиспитним обавезама и слично. Уколико из оправданих разлога не желите да узмете учешће у одређеном експерименту, мора вам се омогућити алтернативна активност којом би се надокнадило неучествовање.

Колегијалност

На Факултету се често организују предавања гостујућих предавача, трибине, јавне одбране мастер и докторских радова и слично. Потрудите се да оваквим догађајима присуствујете – ви сте део академске заједнице. На тај начин можете много да научите, а истовремено пружате подршку колегама и показујете интересовање за њихов рад. Пратите информације о томе на сајту Факултета.

Будите спремни да учествујете као испитаник у истраживањима својих колега – ставите се у њихову позицију, врло брзо ћете и сами бити у њој.

Академско поштење (плагијаторство)

Навођење идеја, резултата, па чак и дословно речи других аутора незаобилазан је део академског рада. Ипак, туђе идеје и рад морају се представити уз исправно навођење извора – у супротном реч је о плагијаторству.

Велики број студената често преписује туђе формулације у незнању шта се све сматра крађом ауторства. Сматрамо да је ваша обавеза као студента и психолога да разумете облике плагијаторства и избегавате овакво понашање које представља озбиљан академски преступ.

У плагирање, односно крађу ауторства, убраја се:

- коришћење истог семинарског или другог студентског рада више пута, тј. на различитим курсевима,
- коришћење дела или целог студентског рада другог студента и представљање као свог,
- "copy/paste" - дословно или парафразирано преузимање туђих речи, идеја, података, статистичких резултата и представљање као својих,

- потпуни или делимични превод текста без навођења извора, тј. оригиналног аутора.

Не заборавите да у озбиљно кршење правила у вези са писањем студентских и академских радова спада и представљање измишљених података, фалсификовање података, селективно саопштавање података и слично.

Трудите се да своје радове пишете својим речима, уз поштовање научног стила писања. Када год се ослањате на рад других аутора, једноставно је потребно јасно назначити изворе информација у складу са правилима цитирања, како би се идеје и рад других аутора могли јасно раздвојити од ваших властитих идеја, резултата и коментара.

За детаље можете консултовати Етички кодекс Друштва психолога Србије (http://moodle.f.bg.ac.rs/file.php/49/eticki_kodeks_dps.pdf) и део Етичког кодекса Америчког психолошког друштва (АРА) посвећен истраживањима (превод на: http://moodle.f.bg.ac.rs/file.php/49/APA_eticki_kodeks_istrzivanja_srp.pdf).

Израда мастер и докторских радова – јавност и академско поштење

При изради мастер или докторских радова свим члановима комисије треба да доставите рад и коришћену базу података. Ако се рад након коментара комисије преправи, свим члановима комисије треба да доставите коначну верзију рада као и евентуално допуњену или измењену базу података. Радови се предају у електронској и папирној верзији. Пре штампања папирних верзија радова проверите са члановима комисије да ли им је папирна верзија потребна или не. Електронске верзије мастера и докторских радова треба да буду постављене на Moodle страницу Факултета у оквиру посебног курса Мастер радови. Обавезни сте да се постарате да ваш мастер или докторски рад буду оригинална и самостална научна дела, за шта гарантујете својим потписом.

Добра академска пракса налаже да другим заинтересованим истраживачима на упит доставите базу података сопственог истраживања или инструменте коришћене у истраживању, осим у случајевима када њихово дистрибуирање није дозвољено, што мора да се напомене у самом тексту рада. Ваша дужност као истраживача је да бринете о својим испитаницима – да заштитите њихову анонимност при дељењу или објављивању података.

Ауторство радова произашлих из студентских обавеза

Школски радови студената (семинарски, дипломски, мастер и докторски радови) су ауторска дела студената. Ментори су дужни да вам у свим фазама израде радова помогну својим коментарима и знањем. Сама чињеница да је неко ментор одређеног студентског рада не подразумева да је нужно коаутор радова који се објављују на основу тих студентских радова. Уколико постоји заинтересованост студената или наставника-ментора да се школски радови студената накнадно објаве (саопште на конференцији, објаве у форми чланка у стручном часопису, у форми поглавља у књизи или зборнику и слично) потенцијално коауторство студента и наставника-ментора је регулисано на следећи начин:

Кандидат је први, а ментор други аутор таквих радова.

Ментор је *обавезно* коаутор уколико је великим делом дизајнирао истраживање, уступио базу података или дао кључне интерпретативне доприносе.

Ментору *може бити понуђено* коауторство уколико упути кандидата на одређену област, укључен је у дизајн истраживања и значајно допринесе писању чланака који проистекну из истраживања.

Неприхватљиво је да ментор буде коаутор уколико само охрабрује кандидата, уступа му опрему или друге ресурсе, пажљиво чита текст и сугерише корекције.

У случају постојања намере објављивања таквих радова неопходно је да се студент и ментор консултују и договоре око објављивања и потенцијалног коауторства. Уколико се јаве несугласице по питању коауторства, оне се решавају тако што се заинтересоване стране обраћају Одељењу за психологију које доноси одлуку у складу са овим правилима.

Управник Одељења за психологију

Проф. др Александар Бауцал

ФИЛОЗОФСКИ
ФАКУЛТЕТ
ОДЕЉЕЊЕ ЗА
ПСИХОЛОГИЈУ